

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра маркетингу

	<p style="text-align: center;">«ЗАТВЕРДЖЕНО» завідувач кафедри Касян С.Я. _____ «__» ____ 202_ року</p>
--	--

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи медіаграмотності»

Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Освітній рівень.....	бакалавр
Освітньо-професійна програма	Журналістика
Статус	обов'язкова
Загальний обсяг	8 кредити ЄКТС (240 годин)
Форма підсумкового контролю	залік
Термін викладання	2-й семестр
Мова викладання	українська

Викладачі: _проф. Бутиріна М.В. _____

Пролонговано: на 2023_/2024 н.р. _____ (_____) «26» червня 2023_р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи медіаграмотності» для бакалаврів спеціальності 061 "Журналістика"/ Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. маркетингу. – Д. : НТУ «ДП», 2023. – 13 с.

Розробники – Бутиріна М.В.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням методичної комісії спеціальності 061 Журналістика (протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.).

Рекомендовано до видання редакційною радою НТУ «ДП» (протокол № 15 від 26.06.2023).

ЗМІСТ

<u>1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</u>
<u>2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ</u>
<u>3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ</u>
<u>4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ</u>
<u>5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ</u>
<u>6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ</u>
<u>6.1 Шкали</u>
<u>6.2 Засоби та процедури</u>
<u>6.3 Критерії</u>
<u>7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ</u>
<u>8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ</u>

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності 061 «Журналістика» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф04 «Основи медіаграмотності» віднесено такі результати навчання:

ПР3	Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами
ПР11	Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою
ПР18	Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва

Мета дисципліни – формування медіакритичного мислення та компетентностей у царині безпечного використання медіа.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
ПР3	ДР3.1	застосовувати алгоритм критичного мислення до інформаційного продукту чи інформаційної акції
	ДР3.2	розуміти закономірності функціонування медіасфери у цифрову епоху

	ДР3.3	діагностувати фейки, маніпуляції, напівправду, пропаганду
ПР11	ДР11.1	аргументовано й переконливо висловлювати свою думку з професійних питань
	ДР11.2	критично оцінювати патогенні явища в інфопросторі
ПР18	ДР18.1	грамотно комунікувати в мережевому просторі
	ДР18.2	ідентифікувати комунікаційні впливи і протидіяти їм

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф1 Вступ до журналістики	Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег
Ф3 Історія української та зарубіжної журналістики	Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	88	42	46	-	-		
практичні	152	60	92	-	-		
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	240	102	138	-	-		

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	30
ДР3.1	1 Передумови до формування медіакритичного мислення	4
ДР11.2	Причини і наслідки інформаційного перевантаження.	
	Трансформації у медіасистемі. Зміни у професійних стандартах	
	Проблема фейкотворення	

	Принципи і алгоритм медіакритичного мислення.	
ДР3.2 ДР11.2 ДР18.2	2 Чинники медіаграмотності. Медіаграмотна людина: характеристики Складники медіаграмотності за Стейсі Гудменом. Конструктивістський підхід до медіа. Симулякри у медіапросторі. Селфі-культура. Поняття патогенного тексту. Тексти медіа з ознаками деструктивного впливу. Деструктивні інформаційні бульбашки. Експерименти з мережевою ідентичністю. Функції віртуальної ідентичності. Медіаекономічні процеси. Ринок людських особливостей. Монетизація контенту.	4
ДР3.3 ДР18.2	3 Фактчекінг Принципи й об'єкти фактчекінгу. Поняття вердиктної лінійки. Види вердиктів, форми вердиктів у різних фактчекінгових ресурсах. Фактчекінгові ресурси України та світу. Фактчекінг і верифікація. Типологія фейків. Маркери фейків.	4
ДР11.1	4 Інформаційна бульбашка Інформаційна бульбашка як стан інтелектуальної ізоляції. Праця Е.Парайзера "Бульбашковий фільтр: що Інтернет приховує від нас" (2011) Когнітивні викривлення, інспіровані бульбашками. Мотивоване міркування. Евристика доступності. Упередження. Фонові знання. Еспектації. Феномен камери відлуння. Критичне осмислення інформаційної бульбашки. Медіа-дієта. Формування власної інформаційної бульбашки.	4
ДР11.2	5 Медіастереотипізація Теорія медіастереотипізації. Когнітивна і соціально-психологічна природа стереотипів. Стереотипотворення, стереотипізація, дестереотипізація. Генетичні витоки і формули стереотипів. Когнітивні структури з ознаками стереотипності. Структура стереотипів і її кореляція зі структурою рекламного впливу. Когнітивна конгруентність та когнітивний дисонанс, застосування їх у комунікаційному впливі. Бінарна опозиція ми/вони. Критичне осмислення стереотипів. Спростування стереотипів у медіа. Мова ворожнечі. Дискримінація груп людей	4
ДР18.1	6 Соціальні мережі: ризики, небезпеки Ознаки мережевого середовища: гомофільність, щільність, вірусність. Небезпеки мережевої комунікації. Характеристики Телеграм-середовища: анонімність, неконтрольованість, оперативність, наявність інсайдерської інформації. Телеграм-канали чорного списку. Фейсбук, Інстаграм, Тік-ток: ризики та небезпеки	4
ДР18.2	7 Пропаганда. Маніпуляції. Постправа. Історія впливів. Недиференційований підхід до реклами, ПР та пропаганди. Історія пропагандистського впливу: війна 1812 року, перша світова війна, друга світова війна, російсько-українська війна. Інтерес до масовидних явищ періоду першої світової війни. Теоретичні засади управління масами: кабінет Криля, праці	4

ДР11.1	У.Ліппмана, Г.Лассвела, Е.Бернейза. Моделі впливу: спіраль мовчання Н.Нойман, модель гейткіпера К.Левіна, модель медійного порядку денного.	
	Менеджмент думок. Селекція фактів, деконтекстуалізація, реконтекстуалізація, простори сліпоты. Фейки як інструмент впливу на суспільство. Епоха постправди і її вплив на комунікації.	
	Комунікації під час війни: теми, підходи, інструменти. Роль мемів і ситуативів у комунікаційній практиці.	
	8. Медіатизація теми Чорнобильської катастрофи.	2
	Чорнобиль. Шляхи медіатизації та травматизації. Поняття колективної інфотравми. Наслідки замовчування інформації.	
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ		60
ДР3.1-3.3 ДР8.1-8.2 ДР11.1-11.2	Обговорення проблематики документального фільму "Соціальна дилема"	2
	Розгляд і обговорення актуальних кейсів фактчекінгових ресурсів "Без брехні", "Нота Єнота", "Стопфейк", "Детектор медіа"	20
	Ознайомлення з пребанкінговими іграми і технологією "Щеплення від фейків"	4
	Дискусія на тему "Моя інформаційна бульбашка".	2
	Командна вправа "Розробка інформаційної кампанії з медіаграмотності для різних аудиторій"	4
	Аналітичний перегляд фільму-розслідування "Я - бот"	2
	Розробка і презентація картографії гетеростереотипів	4
	Російські пропагандистські наративи за типологією Департаменту США: пошук прикладів.	4
	Дискусія "Роль штучного інтелекту в журналістиці"	2
	Робота з олімпіадними вправами Олімпіади з медіаграмотності "Фейкотроці".	10
	Мова ворожнечі. Пошук прикладів у регіональних медіа.	8
РАЗОМ		60

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за

офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 8-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час екзамену за бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного дескриптора НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для магістерського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 8-го кваліфікаційного рівня за НРК

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
-----------------	---	-----------------

Знання		
<ul style="list-style-type: none"> спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи; критичне осмислення проблем у навчанні та /або професійній діяльності та на межі предметних галузей 	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: <ul style="list-style-type: none"> спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей 	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
Рівень знань незадовільний	<60	
Уміння		
<ul style="list-style-type: none"> розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності 	Відповідь характеризує уміння: <ul style="list-style-type: none"> виявляти проблеми; формулювати гіпотези; розв'язувати проблеми; оновлювати знання; інтегрувати знання; проводити інноваційну діяльність; проводити наукову діяльність 	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> зрозуміле і недвозначне 	Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: <ul style="list-style-type: none"> правильна; 	95-100

<p>донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;</p> <ul style="list-style-type: none"> • використання іноземних мов у професійній діяльності 	<ul style="list-style-type: none"> • чиста; • ясна; • точна; • логічна; • виразна; • лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> • послідовний і несуперечливий розвиток думки; • наявність логічних власних суджень; • доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; • правильна структура відповіді (доповіді); • правильність відповідей на запитання; • доречна техніка відповідей на запитання; • здатність робити висновки та формулювати пропозиції; • використання іноземних мов у професійній діяльності 	
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Автономність та відповідальність</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди; • здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним 	<p>Відмінне володіння компетенціями:</p> <ul style="list-style-type: none"> • використання принципів та методів організації діяльності команди; • ефективний розподіл повноважень в структурі команди; • підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); • стресовитривалість; • саморегуляція; • трудова активність в екстремальних ситуаціях; • високий рівень особистого ставлення до справи; • володіння всіма видами навчальної діяльності; • належний рівень фундаментальних знань; • належний рівень сформованості 	95-100

	загальнонавчальних умінь і навичок	
	Упевнене володіння компетенціями автономності та відповідальності з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.

Дистанційна платформа Moodle.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бутирїна М.В. Видові прояви ксенофобії у мас-медійному дискурсі// Матеріали XII Всеукраїнської науково-теоретичної конференції «Українська періодика: історія та сучасність», Львів, 2018. – С. 241-245.
2. Бутирїна М.В. Ксенофобський дискурс: причини, масштаб, наслідки та уроки для медіа // «Права людини та мас-медіа в Україні»: Конспекти лекцій / За ред. Виртосу І., Шендеровського К. – К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2018.
3. Бутирїна М. Медіафейки: замах на дійсність в епоху постправди. Актуальні тренди сучасного комунікативного простору : колективна монографія / за заг. ред. В.Д. Демченка. Дніпро : ГРАНІ, 2020. С. 13–25.
4. Бутирїна М.В. Постправда: істиною володією той, хто контролює наративи. Медіанаративи: колективна монографія. Дніпро: Ліра, 2022. С. 4-16.
5. Бутирїна М., Темченко Л. Пост-Чорнобиль: шляхи медіатизації та травматизації. Медіасфера: локальне та глобальне. Колективна монографія / за заг. ред. В.Д. Демченка. Дніпро : Журфонд, 2021. С. 6–20.
6. Бутирїна М.В. Стереотипи масової свідомості: особливості формування та функціонування у медіасередовищі: монографія. Дніпро: Слово, 2009. 368 с.
7. Бутирїна М. Темченко Л. Телеграм як середовище просування російських дезінформаційних наративів: канали, методи, фрейми. Communications and Communicative Technologies. 2023. Вип.23. С. 69-77
8. Гороховський О. М. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи: практичний посібник / О. М. Гороховський. – Дніпро: ЛІРА, 2017. – 133 с.
9. Гороховський О.М. Фактчек: практичний посібник. 2020. URL: <https://without-lie.info/laboratory/posibnyky/faktchek-practichnii-posibnyk/>

10. Іванов В. Ф., Волошенюк О. В. Медіаосвіта та медіаграмотність: підруч. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352 с
11. Костирко Т. М. Основи медіаграмотності : навчальний посібник / Т. М. Костирко, Т. Д. Корольова, М. С. Жигалкіна. – Миколаїв : НУК, 2019 – 80 с.
12. Найдьонова Л. А. Медіапсихологія: основи рефлексивного підходу : підручник / Л. А. Найдьонова ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 244 с.
13. Освітні практики із запобігання інфодемії, або Як не ізольоватися від правди. Навчальний посібник / Волошенюк О. (розділ 2, 3, 5), Дегтярьова Г. (розділ 2), Каліберда М. (розділ 1), Мокрогуз О. (розділ 3), Потапова В. (розділ 4), Шаламов Р. (розділ 1) / За редакцією Волошенюк О., Євтушенко Р., Іванова В., Кулакова А. — Київ: АУП, Інтерньюз-Україна, ЦВП, 2020. – 68 с.
14. Шейбе, Фейз Рогоу. Медіаграмотність. Критичне мислення у мультимедійному світі; пер. з англ. С. Дьома ; за заг. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. Київ : Академія Української Преси : Центр Вільної Преси, 2017. 319 с.
15. Butyrina Mariia. Harkavenko Yuliia. Disinformation During War: Trends of Fake News Distribution and Counteraction in Ukraine. 11.05.2022. URL <https://simecinstitute.edu.bd/publications-blog-irc/>

Інформаційні ресурси:

1. Академія української преси. URL: <http://www.aup.com.ua>
2. Детектор медіа. URL: <http://detector.media>
3. Медіакритика. URL: <http://www.mediakrytyka.info>
4. Медіапсихологія і медіа освіта. URL: <http://www.mediaosvita.org.ua>
5. MediaLiteracy. URL: <http://www.medialiteracy.org.ua>
6. MediaSapiens. URL: <http://osvita.mediasapiens.ua>
7. FAKE OFF. URL: <http://fakeoff.org/uk>
8. Stopfake.org. URL: <http://www.stopfake.org>
9. Он-лайн курс «Медіаграмотність для освітян» на платформі Prometheus

Відеоресурси:

- 1.«Війна – це мир». Небезпеки епохи постправди. <https://youtu.be/-l-kMF3IpF4?si=rwU758S57T9qatOW>
2. «Вірю у те, що читаю. Читаю те, у що вірю». Як створити інформаційну бульбашку правильно». <https://youtu.be/Gf9uM09rVL0>
3. «Знайди відмінності»: розпізнаємо фейки та маніпуляції» <https://youtu.be/BUnEu6t70Vs>
4. «Імперативи медіаосвіти в умовах війни» https://youtu.be/Vmqg_84NYTI?si=Ud7NEcU3fEBOYwU
5. «Істина любить критику»: як розвинути медіакритичне мислення» <https://youtu.be/1yEsfIH122c?si=m60R8vfTDxfmJNSn>
6. «Фейкотроці»: як виявити і нейтралізувати медіафейки» <https://youtu.be/aeJ-822NgtY?si=VeFvxXlblwjbIR22>
7. «Чим жахливіше брехня, тим більш охоче у неї вірять». Як убезпечити себе від пропаганд. впливів. <https://youtu.be/uHVMc0IFKIQ>

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи медіаграмотності»

Розробник: Бутиріна Марія Валеріївна

Редактор: О.Н. Ільченко

Підписано до друку 21.10.2022. Формат 30 42/4.
Папір офсетний. Ризографія. Ум. друк. арк. 1,25.
Обл.-вид. арк. 1,25. Тираж 100 прим. Зам. ____.

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
4960050, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19